Universal Declaration of Human Rights (UDHR)-Majhi Language

मानव अधिकारकर विस्वव्यापि घोसनापत्र

परस्तावना

विस्वराइ मानव् परिवार्कराइ सेब्बाइ सदस्यल्को अन्तर्निहित् पर्तिस्ठा, समान्ता र अहरनिय अधिकार्कर सम्मान्कर लागि स्वतन्रता, न्याय र सान्ति आधार् हक्लहुनाले,

मानव् अधिकार्कर अवहेलना र उपेछ्चार पारिनाम् स्वरुप् मानव्जातिल्को विवेक्लाइ ने आघात् पुग्नार् ठि बर्बर्तापुर्न काम् हक्लहुनाले र मानव्जातिल्काइ निर्भिक् हकिकइ आफ्ने आस्था र वाक स्वतन्रतार उपभोग् गरइ पाइनार् सर्वसाधारन् जनताल्को उच्चतम् आकांछ्चा हक्लहुनाले,

अत्याचार् र दमन्कर विरुद्ध अन्तिम् उपायर रुप्का विद्रोह गरइ मान्छेल्काइ बाध्य बइगाराइ कानुन्क सासन्बाटे मानव् अधिकार्कर संरछेन् गरइ अत्यावस्यक हक्लहुनाले,

रास्टल्को बिच् मइतिपुर्न सम्वन्ध अभिविरिद्ध गरइ आवस्यक् हक्लहुनाले,

संयुक्त रास्टसंकराइ जन्ताल्किन् वडापत्रका मानवको मउलिक् अधिकार् र मानव्को पर्तिस्ठा तथा अँडे र वेटिल विच् समान् अधिकार् अभिव्यक्त गरि बिर्हद् स्वतन्रतार साथे सामाजिक् पर्गति र जिवन्स्तार् पर्वर्द्धन गरइ दिर्ढ संकल्प गर्लहुनाले,

सदस्य रास्टल्किन् संयुक्त रास्टसंघकर सहयोगका मानव् अधिकार् र मउलिक् स्वतन्रता पराप्त गरि विस्वव्यापि सम्मान्, पालना र पर्वर्द्धन् गरइ पार्तग्याँ गर्लहुनाले, र ह्य अधिकार् र स्वतन्रता पुर्न पराप्तिकर लागि समान् समझ्दारि हकइ महत्वपुर्न हक्लहुनाले,

महासभान् सेब्बाइ जन्ताल र सेब्बे रास्टल्किन् हासिल् गर्नार् एक साझा मापदन्डर रुप्का ह्य मानव अधिकार्कर विस्वव्यापि घोसनापत्र घोसना गर्छइ र ह्य उद्देस्यर लागि पर्त्येक् व्यक्ति र समाजराइ पर्त्येक् अंगन् ह्य घोसनापत्रलाइ निरन्तर ध्यान्का धरिकइ सिछेन् र सिछ्चार माध्यमबाटे ह्य अधिकार् र स्वतन्रता पर्ति सम्मान् पर्वर्द्धन् गरइ, रास्टिय तथा अन्तर्रास्टिय स्तरका, सदस्य रास्टराइ जन्ताल विच् हैसेको छेतर र छेत्राधिकार् अन्तर्गत् होइ अधिकार्कर सम्मान् र पालना गरइ पर्यत्न रहिनार् विस्वास् लिलआछ ।

धारा १

सेब्बाइ व्यक्तिल पर्तिस्ठा र अधिकार्कर आधार्का जन्मजात् स्वतन्र र समान् हक्छत् । होल बुद्धि र विवेक् लिकइ आइलाइ हक्छत् र एक् अर्कोपर्ति भातृत्वर व्यवहार् गरइपर्छइ ।

धारा २

जाति, वर्न, लिंग, भासा, धर्म, राज्नइतिक् वा अन्य विचारधारा, रास्टिय वा सामाजिक् उत्पत्ति, सम्पत्ति, जन्म वा अन्य कुनु हइसियत् ठि कुनु पुनि आधार्का कुनु पुनि किसिम्कर भेदभाव विना पर्त्येक् व्यक्तिलाइ ह्य घोसनापत्रका उल्लिखित् अधिकार् र स्वतन्रतार अधिकार् हक्दारआछ, । हेकर अतिरिक्त राजनितिक्

छेत्राधिकार् या अनेत्र देस् वा छेत्रसिन् सम्बन्धित् व्यक्ति, कुनु पुनि स्वतन्त्, संरछित्, स्वसासन रहित् वा वाह्य सत्ताबाटे सां ित् देस् बान्नार् ठि कुनु पुनि आधारका भेद्भाव् गरिनार् बइने ।

धारा ३

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ जिवन् स्वतन्त्रता र सुरछ्चार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा ४

कुनुल्काइ बाँधा वा दास् बानाइ धर्नार् बइने । कुनु पुनि किसिम्कर दासत्व र दास् व्येपारलाइ पुर्नरुप्का निसेध् गरिलआछ ।

धारा ५

कुनु पुनि व्यक्तिलाइ सारिरिक् यातना दिनार् वा कुरुर्, अमानविय वा अपमान्जनक् व्यवहार् वा सजाय गर्नार् बइने ।

धारा ६

सर्वत्र कानुन्कर दिरिस्टिका पर्त्येक् व्यक्तिलाइ व्यक्तिर रुपका मान्यता पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा ७

सेब्बाइ व्यक्तिल विना भेद्भाव कानुन्कर दिरिस्टिका समान् हक्नाराइ आछत् र कानुन्कर आधारका सेब्बाल्काइ समान् व्यवहार् गरिनार्आछ । सेब्बाइ व्यक्तिल्काइ ह्य घोसनापत्रर उल्लंघन् वा अन्य कुनु पुनि पर्कारकर भेदभाव वा कुनु किसिम्कर भेद्भावकर लागि उत्तेजित् गर्नार् विरुद्ध कानुन्कर समान् सरछेन् पाइनार् अधिकार हक्नार्आछ ।

धारा ८

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ संविधान् वा कानुन्द्वारा पद्दत मउलिक् अधिकारकर उल्लघंन् गर्नार् कार्य विरुद्ध सछेम् न्यायालयबाटे पर्भावकारि उपचार् पाइनार् अधिकार हक्नार्आछ ।

धारा ९
कुनुल्काइ पुनि स्वेच्छाचारि ढंगन् गिरफ्तार गर्नार्, नजर्बन्दका धर्नार् वा देस् निकाला गरिनार् बइने ।

धारा १०

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ निज उपर् लाइल फउजदारि अभियोग् वा निजकर अधिकार् र दायित्वर निरुपन् गर्तिन् स्वतन्त्र र सछेम् न्यायालयका समान्ढंगन् निस्पछे र सार्वजनिक् सुनुवाइ गरइ पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा ११

(१) दन्डनिय कसुरकर अभियोग् लाग्ल पर्त्येक् व्यक्तिलाइ सार्वजनिक् सुनुवाइका आफ्ने पतिरक्षाका निम्ति आवस्यक् पर्मान् पेस् गरइ र कानुन् बमोजिम् दोसि पर्मानित् नहकुन्ज्याल्सम्म निर्दोस् हक्नार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
(२) कुनु व्यक्तिलाइ कार्य गर्तिन्कर बेला रास्टिय वा अन्तर्राटिय कानुनिन् दन्डनिय कसुर् बइठहरिल कार्यलाइ उन्खा कार्य गर्नार् कुनु पुनि व्यक्तिलाइ दन्डनिय कसुरकर दोसि पर्मानित् गरिकइ सजाय गरिनार् बइने । र सो दन्डनिय कसुर् गर्तिन्खेरार बेला लागु गर्ल सजाय भन्दा बढ्ता सजाय पुनि गरिनार्बइने ।

धारा १२

कुनु पुनि व्यक्तिर गोपनियता, परिवार, घर् वा पत्र व्यवहार् स्वेच्छाचारि वा गइरकानुनि हस्तछेप् गरिनार् बइने । र निजर पर्तिस्ठा तथा ख्यातिका पुनि गइरकानुनि आक्रमन् गरिनार् बइने । पर्त्येक् व्यक्तिलाइ उन्खा हस्तछेप् वा आक्रमन् विरुद्ध कानुन्बाटे संरछेन् पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा १३

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने देस्कर सिमाना भित्र आवत्जावत् गर्नार् तथा बसोबास् गरइ पाइनार् स्वतन्त्रतार अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने देस् या अन्य कुनु पुनि देस् छाडइ पाइनार् र आफ्ने देस् फर्कइ पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा १४

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ अत्याचार् र उत्पिडन्बाटे बाँचइ कुनु पुनि देस्का आस्रय लेइ पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. गइर-राजनितिक् अपराध् वा संयुक्त रास्टसंघकर उद्देस्य र सिद्धान्त विरुद्धर कार्यबाटे वास्विक् रुप्का उत्पन्न मुद्दाका भने ह्य अधिकार्कर उपभोग् गरइ सक्नार्बइने ।

धारा १५

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ रास्टियतार अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. कुनु पुनि व्यक्तिलाइ स्वेच्छाचारि ढंगन् निजर रास्टियताबाटे वञ्चित गाराइनार् बइने, भने कुनु पुनि व्यक्तिलाइ रास्टियता परिवर्तन् गरइ पाइनार् अधिकार्बाटे पुनि वञ्चित गाराइनार् बइने ।

धारा १६

१. उमेर् पुग्लाइ अँडे तथा बेटिल्काइ जाति, रास्टियता वा धर्मर बन्देज् विना ब्याहा गरि परिवार् बसाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ । होल्काइ ब्याहा गर्तिन्खेरार बखत्, बइवाहिक् सम्बन्ध रहइतिन्खेरार बखत् र ब्याह विच्छेदकर बखत् समान् अधिकार् पराप्त हक्नार्आछ ।
२. ब्याउला र ब्याउलि धेउटाल्को स्वतन्र तथा पुर्न मन्जुरिका मात्तइ ब्याहा सम्पन्न गरिनार् आछ ।
३. परिवार् समाज्कर पाराकिर्तिक् तथा आधारभुत् इकाइ हो । होइकारनिन् परिवारिन् समाज् तथा रास्टबाटे संरछेन् पाइनार् अधिकार धर्छइ ।

धारा १७

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने व्यक्तिगत्कर साथे अन्य व्यक्तिल्कासिन्कर संलग्नताका सम्पत्ति धर्नार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. कुनु पुनि व्यक्तिलाइ स्वेच्छाचारि ढंगन् निजकर सम्पत्तिबाटे वन्चित् गाराइनार् बइने ।

धारा १८

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने विचार् धर्नार्, विवेक् पर्योग् गर्नार् तथा धर्मर स्वतन्त्रतार अधिकार् हक्नार्आछ । ह्य अन्तर्गत् होइनिन् आफि रोज्ल धर्म वा आस्था परिवर्तन् गर्नार् स्वतन्रता, व्यक्तिगत् रुपका वा आनेल्कासिन् मिलिकइ, सार्वजनिक् वा निजि रुप्का पुजाआजा गर्नार् स्वतन्रतार साथे आफ्ने धर्म मान्नार्, आफ्ने धर्म सिकाइनार्, आस्था पर्कट् गर्नार्, पुजाआजा गरइ पाइनार् स्वतन्त्रता इत्यादि पर्छत् ।

धारा १९

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ विचार् र अभिव्यक्ति स्वतन्रतार अधिकार् हक्नार्आछ । ह्य अधिकार् अन्तर्गत् विना हस्तछेप् आफ्ने विचार् धरइ पाइनार् स्वतन्त्रता, सिमानार बन्देज् विना कुनु पुनि माध्यम् मार्फत् सुचना र विचार् पाराप्त गर्नार्, हेर्नार् तथा पर्सार् गर्नार् स्वतन्त्रता समेत् पर्छत् ।

धारा २०

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ सान्तिपुर्वक् सभा गर्नार् र संगठन् खोल्नार् स्वतन्त्रतार अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. कुनु पुनि व्यक्तिलाइ कुनु पुनि संगठन्का संलग्न हकइ वाध्य गाराइ सक्नार् बइने ।

धारा २१

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ पर्त्यछे वा स्वतन्त्र रुपिन् छानिलाइ पर्तिनिधिल मार्फत् आफ्ने देस्कर सरकार्का भाग लेइ पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने देस्कर सार्वजनिक् सेवाका समान् पहुँच् पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
३. सरकार्कर सासन् गर्नार् आधार् जन्ताल्को इच्छा हक्नार्आछ । इनखा इच्छा आवधिक् र निस्पछे मतदान्बाटे अभिव्यक्त गरिनार्आछ र उन्खा निर्वाचन् गोप्य मतदान् वा अन्य उन्खाइ पर्कार्कर स्वतन्त्र मत्दान् पर्नालिबाटे गरिनार्आछ ।

धारा २२

समाज्कर सदस्यर हइसियत्का पर्त्येक् व्यक्तिलाइ सामाजिक् सुरछचार अधिकार् हक्नार्आछ, साथे पर्त्येक् व्यक्तिलाइ राज्यर रास्टिय पर्यत्न वा अन्तर्रास्टिय सहयोग् मार्फत तथा पर्त्येक् देस्कर सोरोत् र साधन् अनुसार् निजर पर्तिस्ठा र स्वतन्र व्यक्तित्वर विकास्कर लागि अपरिहार्य आर्थिक्, सामाजिक् र सांस्किर्तिक् अधिकार् उपभोग् गर्नार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा २३

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ काम गर्नार्, स्वच्छचान् रोज्गारि रोज्नार् र काम् गरइकर लागि उचित् र अनुकुल् परिस्थितिर सिर्जना र वेरोज्गारि उपर् संरछेन् पाराप्त गर्नार् अधिकार हक्नार्आछ ।
२. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ कुनु पुनि भेद्भाव विना समान् काम्कर लागि समान् पारिसर्मिक् पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
३. काम् गर्नार् पर्त्येक् व्यक्ति र निजकर पर्िवारकर लागि मानविय प्रतिस्ठा अनुरुप जिविकार बन्दोबस्तर लागि उचित् र अनुकुल् पारिसर्मिक् पाइनार् र आवस्यक् हक्लासिन् सामाजिक् संरछेन्बाटे तथा अन्य उपायबाटे होइका भर्थेग्कर अधिकार् हक्नार्आछ ।
४. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने हित्कर रछ्चार लागि टेरेड् युनियन् खोल्नार् र होइका सम्मिलित् हकइ पाइनार अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा २४

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ मनासिब् कार्य समय सिमा र तलब् सहित्कर आवधिक् विदा सहित् विस्राम् र फुर्सत्कर अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा २५

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ होक्र र होक्र परिवार्कर स्वास्थ्य र कल्यान्कर लागि खाद्यान्न, कपडा, आवास् तथा अउसधोपचार्कर सुविधा र आवस्यक्ता अनुसार्कर सामाजिक् सेवा सहित् स्तरयुक्त जिवनयापन् गर्नार् अधिकार् हक्नार्आछ । साथै वेरोज्गारि, विरामि, असमर्थता, विधवा, बुढेस्काल् वा निजर कावुबाहिर अन्य परिस्थितिका साधन् र सोरोत्कर अभावका जिविकोपार्जन्का समस्या हक्लासिन् सुरछ्चार अधिकार हक्नार्आछ ।
२. आमेक् र सिसुल्काइ विसेस् हेर्चाह र सहायता पाइनार् अधिकार् हक्नार्आछ । वइवाहिक् सम्बन्ध हकिकइ वा नहकिकइ जन्मिलाइ सेब्बाइ बालबालिकाल्काइ समान् सामाजिक् संरछेन् उपभोग् गर्नार् अधिकार हक्नार्आछ ।

धारा २६

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ सिछ्चार अधिकार् हक्नार्आछ । कम्तिका पुनि पारारम्भिक् र आधारभुत् सिछ्चा नि:सुल्क हक्नारआछ । पाररम्भिक् सिछ्चा अनिवार्य हक्नार्आछ । पाराविधिक् र व्यवसायिक् सिछ्चा सेब्बाल्काइ सुलभ् हक्नारआछ र उच्चसिछ्चा योग्यतार आधार्का सेब्बाल्काइ समान् रुप्का उपलब्ध हक्नार्आछ ।
२. सिछ्चा मानविय व्यक्तित्वर पुर्न विकास् र मानव्अधिकार् तथा मउलिक् स्वतन्रतार सम्मान्लाइ सुदिरिढ गर्नार् पटि निर्देसित् हक्नार्आछ । सिछ्चान् सेब्बे रास्ट, जाति र धार्मिक् समुहलबिच् समझ्दारि, सहिस्नुता र मित्रतार पर्वर्द्धन् गर्नार् र संयुक्त रास्टसंघकर सान्ति कायम् गर्नार् पर्यत्नलाइ अघि बाढाइ सहयोग् गनार्आछ ।
३. आफ्नाइ सन्ततिल्काइ दिनार् सिछ्चा रोज्नार् पार्थमिक् अधिकार् आमेक् वाक्लाइ हकनार्आछ ।

धारा २७

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने समुदायर साँस्कितिक् जिवन्का स्वतन्र पुर्वक् सहभागि हक्नार्, कला उपयोग गर्नार् र बइग्यानिक् पर्गति तथा हेक्र उपयोग्कर फइदा उपभोग् गर्नार् अधिकार् हक्नार्आछ ।
२. पर्त्येक व्यक्तिलाइ होइनिन् रचना वा सिर्जना गर्ल कुनु पुनि बइग्यानिक्, साहित्यिक् वा कलात्मक् किर्तिबाटे पराप्त हक्ल नइतिक् र भउतिक् लाभ्कर संरछेन् गर्नार् अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा २८

पर्त्येक् व्यक्तिलाइ ह्य घोसनापत्रका उल्लेख् गरिल अधिकार् र स्वतन्रता पुर्नरुपिन् पराप्त गरइ सक्नार् सामाजिक् र अन्तर्रास्टिय व्यबस्थार अधिकार् हक्नार्आछ ।

धारा २९

१. पर्त्येक् व्यक्तिलाइ आफ्ने समाज् पर्ति दायित्व हक्नार्आछ । उन्खा समाज्का बसिकइ मात्रः व्यक्तिवर स्वतन्रता र पुर्न व्यक्तित्व विकास्कर संभावना हक्छइ ।
२. आफ्ने अधिकार् र स्वतन्रतार उपयोग् गर्तिन्, पर्त्येक् व्यक्तिन् आन्याल्को अधिकार् र स्वतन्रतार आदर् गरइ पर्छइ र पर्जातान्तिरिक् समाजकर नइतिक्ता, सार्वजनिक् व्यबस्था र सर्वसाधारन्कर कल्यान्कर लागि चाइनार् उचित् आवस्यकता हासिल् गर्तिन् कानुन्बाटे निर्धारित् सिमा भित्र रहइ पर्नार्आछ ।
३. ह्य अधिकार् र स्वतन्रता संयुक्त रास्ट संघकर सिद्धान्त र उद्देस्य विपरित् हक्नार् गरिकइ कुनु पुनि हालत्का उपभोग् गरइ पाइनार् बइने ।

धारा ३०

कुनु रास्ट, वर्ग वा व्यक्तिन् ह्य घोसनापत्रका उल्लेख् गर्ल अधिकार् र स्वतन्त्रतालाइ कुठाराघात् गर्नार् उद्देस्यन् वा उन्खा किसिम्कर काम् गरइ सक्नार् गरि वा काम् गर्नार् गरि ह्य घोसनापत्रका उल्लेख् गरिल अधिकार् र स्वतन्रतालाइ ब्याख्या गरइ सक्नार्बइने ।

(१० डिसेम्बर १९४८ का संयुक्तरास्टसंघकर महासभाबाटे पारित् ।)

उपाध्यक्ष
केन्द्रिय समिति - धुनसरी
2060/9/13 गते